

Thiền sư Lương Chí Sử Tích nghệ sĩ điêu khắc thời Tân La

ISSN: 2734-9195 16:59 21/02/2026

Thiền sư Lương Chí Sử Tích, là một cao Tăng thạc đức lại là một nghệ sĩ tài hoa, có đức hạnh cao quý, được vua và triều đình kính trọng, người dân Tân La kính yêu quý trọng.

Thiền sư Lương Chí Sử Tích (□□□□□□□□□□, □□□□□□□□□□), vị cao tăng Phật giáo thời Tân La, một trong Tam Quốc Triều Tiên, và là một trong số các Triều đại duy trì liên tục lâu nhất trong lịch sử châu Á, Ngài một nghệ sĩ danh tiếng, Ngài hoạt động suốt giai đoạn từ thời Thiện Đức Nữ Vương (□□□□□□□□□□, Quốc vương thứ 27 của Tân La, trị vì 632- 647) cho đến thời Tân La Văn Vũ vương (□□□□□□□□□□, quốc vương thứ 30 của Tân La, trị vì 661-681.

Lịch sử nghệ sĩ điêu khắc ở châu Âu nổi tiếng là một họa sĩ, nhà điêu khắc, kiến trúc sư, nhà thơ và kỹ sư thời kỳ Phục hưng Ý, Michelangelo (1475-1564), thì vào thời Tân La Hàn Quốc có Thiền sư Lương Chí Sử Tích là bậc thượng thủ trong nghệ thuật Phật giáo. Ngài có tài xuất chúng toàn diện, từ Thư pháp cho

đến điêu khắc và thủ công mỹ nghệ...

Một vị Thiền sư cũng là một nghệ sĩ danh tiếng, Ngài hoạt động suốt giai đoạn từ thời thời Thiện Đức Nữ Vương cho đến thời Tân La Văn Vũ vương, từ đời thứ 27 cho đến đời thứ 30 của các triều vua Silla (Tân La).

Trong “Tam Quốc di sự” (삼국지, 삼국사기) của tác giả Lân Giác Nhất Nhiên (린각일연, 임곡, 1206-1289) cho biết Thiền sư Lương Chí Sử Tích rất khiêm tốn trong việc thể hiện tài năng của mình, nhưng qua nhiều tác phẩm độc đáo mà Ngài để lại thấy rất tuyệt vời. Thiền sư Lương Chí Sử Tích đã sáng tác những tác phẩm nghệ thuật có giá trị trong suốt quãng thời gian từ thời Thiện Đức Nữ Vương đến thời Văn Vũ Vương của triều Tân La, vào thời điểm thuận duyên cho môi trường sáng tác đó là giai đoạn Triều đình xây dựng rất nhiều cơ sở tự viện Phật giáo.

Tác phẩm tiêu biểu Lục Dứ Thiên Phật Chuyên (六堵天佛殿, 六堵天佛殿) trang trí ở phần bệ tháp Phật ở Tứ Thiên vương tự (四天王寺, 四天王寺), tọa lạc tại núi Namsan, Gyeongju, địa danh lưu lại hơi thở của thời đại Tân La, nơi người dân khát khao hướng tới một đất nước Phật giáo, thì một loạt các tác phẩm như tượng Hộ pháp Nhân Vương (護法仁王, 護法仁王) ở Mô Chuyên thạch tháp (模顯石塔, 模顯石塔) trong khuôn viên ngôi già lam Phân Hoàng tự (分皇寺, 分皇寺), tượng ở Lục Chỉ tháp (六指塔, 六指塔) - nơi được hỏa táng Văn Vũ Vương, Văn Vũ Vương, hòm đựng xá lợi được xem là đạt đến đỉnh điểm của mỹ nghệ kim hoàn ở hai tháp phía Đông và Tây của ngôi già lam Cẩm Ân tự (Gameunsa)... tất cả đều do

bàn tay nghệ thuật tài hoa của Thiền sư Lương Chí Sử Tích sáng tác.

Tứ Thiên Vương tự là ngôi **chùa Hộ Quốc**, nơi để triều đình cùng quốc dân cầu nguyện Phong điều vũ thuận, Quốc thái dân an vào thời Tân La thống nhất. Ngôi già lam cổ tự này có Tháp gỗ thật to.

Phần trên cùng của tháp có tất cả 48 tác phẩm điêu khắc tráng men. Thiền sư Lương Chí Sử Tích đã sử dụng phương thức sản xuất ngói để tạo nên loại tượng điêu khắc tráng men mang tên Lục Dứu Thiên Phật Chuyên (六度天佛專, 六度天佛專). Tượng thường cao 90cm, rộng 70cm, dày 9cm, được tạo hình trên tường có phủ lớp dầu men màu xanh, với hình ảnh vị thần Hộ pháp mặc áo

giáp, chân giẫm lên ác quỷ, biểu tượng cho hình ảnh Hộ quốc an dân.

Tượng “Lục dứ” (六堵) của Thiền sư Lương Chí Sử Tích nặn bằng đất rồi trán lên một lớp men sứ, sau đó đem vào khuôn đúc nung chín. Đối với phương pháp này thì việc tạo hình, thể hiện sinh động tới từng chi tiết như các móng tay, móng chân... của các vị Thần Hộ pháp là công việc rất khó.

Vì thế, Thiền sư Lương Chí Sử Tích đã khắc phục bằng cách sau khi làm ra sản phẩm từ khuôn đúc, Ngài bỏ công sức, tập trung vào **điều khắc** lại từng bộ phận của tượng một cách hết sức tỉ mỉ.

Chính nhờ vào đường nét điều khắc tinh xảo mà tác phẩm của Thiền sư Lương Chí Sử Tích thật sống động và có hiệu ứng tạo hình lập thể. Sản phẩm tinh xảo của Ngài được đánh giá là những tác phẩm tuyệt vời mà nếu không có nhiều kinh nghiệm thật chuyên sâu thì không ai có thể làm được.

Cho đến nay vẫn chưa có thông tin nào đầy đủ về hành trạng của Thiền sư Lương Chí Sử Tích. Theo ghi chép cho biết Ngài có thời gian ở ngôi già lam Tích Trượng tự (積幢寺, 積幢), huyện Hyeongok, thành phố Gyeongju tỉnh Bắc Gyeongsang ngày nay. Theo truyền khẩu nhân gian, người ta thường hay kể về một câu chuyện thần bí liên quan đến ngôi già lam Tích Trượng tự, nơi Ngài tuyên dương Diệu pháp Như Lai, diễn giảng Phật pháp.

Thiền sư Lương Chí Sử Tích có một cây Tích trượng, mỗi khi treo đầy (Túi vải) vào đầu cây Tích trượng thì nó từ từ bay lên, đến thẳng trước nhà những người nó muốn hóa duyên tiền hay gạo mà lên tiếng. Nghe tiếng nói này của cây Tích

trượng, chủ nhà sẽ ra cửa để tịnh phẩm cúng dường vào đây (Túi vải) để cây Tích trượng quay trở về với Thiền sư Lương Chí Sử Tích.

Qua câu chuyện nhân gian truyền tụng này mà ngôi già lam cổ tự nơi Ngài Trụ trì được gọi là Tích Trượng tự) có nghĩa là một nhà sư cầm Tích trượng.

Nơi đây còn có một tòa tháp gọi là Chuyên tháp (專塔, 專塔) được xây dựng bằng vật liệu gạch nhỏ nung. Cũng giống như việc làm ngói, Thiền sư Lương Chí Sử Tích đã làm ra tới hơn 7 loại khuôn đúc để sản xuất gạch cung cấp cho công trình xây tháp. Loại gạch này được gọi là “Tháp tượng văn chuyên” (專塔文像磚, 專塔文像磚), loại gạch có hoa văn, họa tiết trang trí cho tháp và tượng Phật. Gạch của Thiền sư Lương Chí Sử Tích hết sức đặc biệt, vừa tinh xảo vừa bền chắc, kỹ thuật sáng tạo được đánh giá rất cao.

Trang trí điêu khắc tượng **đức Phật Thích Ca** khổ hạnh rất đặc biệt, tượng có khắc chạm xương sườn của đức Phật Thích Ca Mâu Ni thành 3 tầng, hình ảnh đức Phật tu khổ hạnh ốm gầy còn da bọc xương, loại tượng có thể thấy nhiều ở Ấn Độ nhưng ở Trung Hoa và Hàn Quốc thì duy nhất chỉ có tượng do Thiền sư Lương Chí Sử Tích sáng tạo.

Có nhiều ý kiến cho rằng không có tài liệu nào ghi chép cụ thể về hành trạng của Thiền sư Lương Chí Sử Tích, cho nên có thể Ngài không phải người Hàn Quốc. Tuy nhiên lịch sử đã ghi chép rất nhiều về Thiền sư Lương Chí Sử Tích đã hoạt động thời gian dài vào thời Tân La, đây là lịch sử đã khẳng định. Thiền sư Lương Chí Sử Tích, là một cao Tăng thạc đức lại là một nghệ sĩ tài hoa, có đức hạnh cao quý, được vua và triều đình kính trọng, người dân Tân La kính yêu quý trọng.

Thời gian sinh sống và hoạt động Thiền sư Lương Chí Sử Tích đã tiếp nhận nền văn hóa của Ấn Độ để từ đó Ngài sáng tạo và tạo dựng nên nhiều hình thức nghệ thuật mới trước đó chưa từng có. Thiền sư Lương Chí Sử Tích là bậc Thượng thủ và đạt đến đỉnh cao của nghệ thuật Phật giáo thời Tân La, nhân vật đặc biệt đã đóng góp rất lớn cho nền nghệ thuật và động lực phát triển mới trong lịch sử mỹ thuật cổ đại Hàn Quốc.

Tổng hợp và dịch: **Thích Vân Phong**